

Bevezető

Kedves 8. osztályos tanuló!

Szeretnénk, ha a tanév során hasznos társad lenne ez a munkafüzet. Lapozd végig, ismerkedj a képekkel, feladatokkal!

A fejezetek a felső tagozatos munkafüzeteidhez hasonlóan a tankönyvi anyag sorrendjét követik. Az új művek feldolgozását az év eleji ismétlés előzi meg.

A munkafüzet érdekes kérdései és feladatai segítségedre lesznek a művek tanórai és otthoni feldolgozásában. A fejezeteket összefoglalás zárja, amely megkönnyíti a tanultak felidézését és a rendszerezést. Az otthoni felkészülés során az internetet is használhatod, de biztatunk a lexikonokban, szótárakban való búvárkodásra is.

Ne feledd, a pontos és szép munka dicséri mesterét! Légy igényes magaddal szemben! Figyelj írásod külalakjára és a helyesíráásra!

A célunk az, hogy a munkafüzet révén még inkább megszeresd az irodalmat, és kedvet kapj az olvasáshoz.

Egész évi munkádhoz sok sikert, örömteli tanulást kívánunk!

A munkafüzet készítői

Amiről eddig tanultunk

1. A magyar irodalom jeles alkotóinak az arcképét látod az oldalon. Ismerd fel őket, és írd le egy-egy művük címét! A 2. feladat elvégzése után jegyezz le még egy-egy gondolatot az alkotókról!

1434–1472

1554–1594

1773–1805

1790–1838

1800–1855

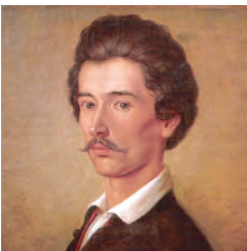

1817–1882

1823–1849

1825–1894

1847–1890

---

2. a) Csoportokban dolgozzatok! Minden csoport húzzon egy-egy cetlit, melyre az első feladatban szereplő alkotók neve van felírva!
- b) Az elmúlt években megismert életútjuk és műveik ismeretében készítsetek ötsorost az írókról, költőkről!
- c) Ismertessétek a munkátokat osztályszinten! Ezután mindenki írjon le még egy-egy gondolatot az alkotókról az 1. feladathoz!

_____

név

_____

(2 tulajdonság)

_____

(3 cselekvés)

_____

(egy 4 szavas mondat)

(Egy szó, amely az adott alkotóval kapcsolatban legelőször az eszetekbe jut.)

3. Egészítsd ki a táblázatot! Helyezd el a felsorolt műveket a keletkezési idejük szerint! (Csak a számot írd le!) Jelöld a műfajt is!

Időszak	Jelölés, műfaj
A 15. század második fele	_____
A 16. század második fele	_____
A 17. század második fele	_____
A 19. század első fele	_____ _____
A 19. század második fele	_____ _____
A 20. század második fele	_____
A 21. század első fele	_____ _____

1. Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*, 2. Petőfi Sándor: *Szeptember végén*, 3. Kölcsey Ferenc: *Himnusz*, 4. Vörösmarty Mihály: *Szózat*, 5. Balassi Bálint: *Egy katonaének*, 6. Mikszáth Kálmán: *Szent Péter esernyője*, 7. Arany János: *Szondi két apródja*, 8. Jókai Mór: *A kőszívű ember fia*, 9. Vámos Miklós: *Pofon*, 10. Csokonai Vitéz Mihály: *A Reményhez*, 11. Tasnádi István: *A kőmajmok háza*, 12. Gyurkovics Tibor: *Tükröm, tükröm, mondd meg nékem*, 13. Lackfi János: *Plaza Balassi*, 14. Molière: *A fősvény*

4. Csoportokban dolgozzatok! „Keltsetek életre” az elmúlt tanévben megismert egyik irodalmi művet!

a) Helyezkedjétek el a mű egyik jelenetének megfelelően egy (vagy több) állóképben szoborszerűen! Fogalmazzátok meg előtte a beállítás fő jegyeit (szereplők, mozdulatok, arckifejezések stb.)!

Az állókép leírása: _____

---

b) Tervezzétek meg és írjátok le az állókép folytatását is jelzesszerűen, mintha rendezői utasításokat adnátok!

Az állókép folytatása: _____

---

c) Mutassátok be a többi csoportnak az állóképet és annak folytatását! Készüljétek egy olyan változattal is, amelyben „hangot” is adtok a műnek egy történetmondó segítségével! Írjátok meg az ő narrációs (elbeszélői) szövegét is!

---

5. Csoportokban dolgozzatok! Válasszatok egyet az elmúlt tanévben megismert művek közül, és idézzétek fel T-táblázat segítségével! Írjátok a művel kapcsolatban egy kérdést, problémát a T betű vízszintes vonalára! (Például: Helyesen cselekedett-e Baradlay Jenő, amikor nem árulta el a hadbírótság előtt, ki ő valójában?) Sorakoztassatok fel érveket az állítás mellett, illetve ellene! (Az érvek lejegyzését a füzetben is folytathatjátok.)

Kérdés, probléma:

Érvek mellette

Érvek ellene

6. Párokban dolgozzatok!

- a) Tegyetek fel egymásnak kérdéseket a szóképekkel kapcsolatban! (Segítségére lehet a tankönyv *Fogalomtára* is.)
- b) Mely költői kifejezőeszközökre ismertek a versrészletekben? Írjátok a számukat a megfelelő könyv lapjaira!
- c) Nevezzétek meg szóban, mely művekből valók a részletek!

1. „*Mint befagyott tenger, olyan a sík határ,
Alant röpi a nap, mint a fáradt madár*”

2. „*Mért nem jön a Szondi két dalnoka, mért?
Bülbül-szavu rózsák két mennyei bokra?*”

3. „*A sok kincsnek a tél csak hült helyét leli.*”

4. „*Színeknek temploma, felbúgó orgona,
A pláza mint mennyország*”

5. „*Elfogyini lassan, mint a gyertyaszál*”

6. „*Az nagy széles mező, az szép liget,
erdő, sétáló palotájok*”

7. „*Gondolatim minden reggel,
Mint a fürge méh,
Repkedtek a friss meleggel*”

8. „*Teli van a Duna,
Tán még ki is szalad.*”

9. „*Kedv s öröm röpkedtek*”

Megszemélyesítések

Hasonlatok

Metaforák

7. Csoportokban dolgozzatok! A tankönyv végén található *Összefoglaló táblázat* segítségével idézzétek fel, milyen szempontok szerint csoportosíthatjuk az irodalmi műveket! Töltsétek ki a táblázat hiányos részeit!

	Műnem szerint	Eredet szerint	Forma szerint
Tündérszép Ilona és Árgyélus		népköltészeti alkotás	
Janus Pannonius: <i>Pannónia dicsérete</i>	líra	műköltészeti alkotás	
Petőfi Sándor: <i>Nemzeti dal</i>			vers
Jókai Mór: <i>A kőszívű ember fiai</i>	epika		
Mikszáth Kálmán: <i>A néhai bárány</i>			próza
Louis Sachar: <i>Laura titkos társasága</i>		műköltészeti alkotás	

A költői nyelv

1. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

Nyelvében él a nemzet! – Elfeledett szép szavaink¹

Manapság már csak úgy jellemezzük a napszakokat, hogy reggel, délben és este, néha hozzátesszük pontosítva, hogy délelőtt vagy délután. Ennyire egyszerűen és semmitmondóan. De volt idő az 1700-as években, amikor a pásztorok egy napot számtalan gyönyörű jelzővel illettek. Ezen szavakat hallva vagy olvasva szinte azonnal színekké együtt látjuk magunk előtt az órákat:

Hajnalban először dereng vagy megtetszik, azután szűkül a hajnal, utána hajnalodik vagy világosodik, majd virrad, utána hajnal hasad. Azután feljön, majd felsúddul a nap, később fahegybe ér, majd delelőre áll. Délután hanyatlik a nap, azután esteledik vagy alkonyodik, majd lemegy a nap, s jó az esthajnal, utána öregeste lesz, végül beáll az éjszaka. A napot tréfásan tarhonyaszárító csillagnak nevezték.

Néhány feledésbe merült szép magyar szó, betűrendbe szedve, értelmezve: [...] Ábellalódik: ráérő idejében nézelődik, bámészkodik. [...] Becskérez: becsliget, az értékét akarja megtudni valaminek. [...] Buszma: szótlán, kevésbeszédű. [...] Cselefendi: mások beszédébe beleszó, belekotnyeleskedő. [...] Csollák: kancsal. [...] Elsusol: huncutul eldug valamit. [...] Gaga: akadozva beszélő. [...] Pupák: szótlán. [...] Szájbér: legeltetési díj. [...] Szájra markos: igen beszédes. Tanyahasú: kövér. Végigüres: igen vékony férfi vagy nő.

a) Állítsd számozással sorrendbe, hogyan követik egymást a szövegben a nap mozgását és az idő haladását jellemző kifejezések!

___ hanyatlik ___ világosodik ___ delelőre áll ___ hajnal hasad ___ fahegybe ér

b) Húzd alá, melyik szóhoz kapcsolódik a szövegben az *akadozva* kifejezés!

halad énekel beszél magyaráz lemegy

c) Húzd át azokat a kifejezéseket, amelyek nem a kövér ember megfelelői!

cselefendi csollák gaga tanyahasú buszma pupák

d) Hogyan nevezik azt az embert, aki sokat beszél? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A) *pupák*   B) *szájra markos*   C) *gaga*   D) *buszma*

e) Mit gondolsz, miért hívták a napot tarhonyaszárító csillagnak?

f) Következtess a szövegkörnyezet alapján, mi lehet a „*felsúddul*” szó jelentése!

¹ Forrás: <https://www.facebook.com/oseinkhagyatekaioroksegunk/posts/600401343434889:0>. (A letöltés ideje: 2015. július 20.)

2. Egészítsd ki a nyelvvel kapcsolatos szólásokat, közmondásokat a megfelelő szóval, majd írd melléjük a magyarázatuk betűjelét!

egymás   szíve   jár   tüzet   köszörüli

Gyorsabban _____ a nyelve, mint az esze. ____ Értenek _____ nyelvén. ____

Gonosz nyelv nagy _____ gyűjthat. ____ Nyelvén a ____.

A nyelvét ____.

A) Jól megértik egymást. B) Őszinte, nyíltszívű. C) Csípős megjegyzéseket tesz, gúnyolódik valakinek a rovására. D) Sok bajt okozhat a pletykázás, a rágalmazás. E) Meggondolatlanul beszél.

3. Olvasd el Darvasi László¹ *Azért olvasok...* című versét, majd válaszolj a kérdésekre!

Azért olvasok, hogy ne féljek.
 Azért olvasok, hogy otthon legyek.
 Azért olvasok, hogy ne legyek otthon.
 Én nem tudom, miért olvasok. Csak olvasok.
 Én úgy olvasok, mintha engem is olvasnának.
 Én azért olvasok, mert egy másik embert keresek.
 Én azért olvasok, mert magamat keresem.
 Én azért olvasok, hogy megtaláljanak.
 Én azért olvasok, mert érdekel a múlt.
 Én azért olvasok, mert érdekel a jövő.
 Én azért olvasok, mert érdekel a jelen.
 Én azért olvasok, mert szeretni akarok.
 Én azért olvasok, mert keresek.
 ...és amikor olvasok, megtalálom.

a) Válaszd ki a vers egyik sorát, és értelmezd!

---

b) Folytatódhatna így is a gondolat? *Én azért olvasok, hogy jobban megismerjem az anyanyelvemet.* Indokold is meg a válaszodat!

---

¹ Darvasi László (1962–): pedagógus, költő, író, újságíró, szerkesztő

4. Elevenítsd fel a reformkori magyar nyelvű kultúráról és művelődésről tanultakat a következő kérdések megválaszolásával!

a) Mikor lett a magyar nyelv hivatalos államnyelv? Húzd alá a helyes választ!

1825-ben

1844-ben

1848-ban

b) Írd le, milyen módon szabályozták és egységesítették a magyar helyesírást!

c) Mutasd be röviden, milyen szerepet töltött be a Kisfaludy Társaság a magyar nyelv művelésében!

5. A *magyar nyelv szépségei*¹ címmel megjelent összeállításból válogattunk. Olvasd el a példákat, majd válaszolj a kérdésekre!

- Népi mosószer ~ Foltklór
- Kertész ~ Rügyvéd
- Divat felett álló ~ Trendkívüli
- Befőttemrendezés ~ Kompóztíció
- Poéta ruhája ~ Költőny
- Siratóének ~ Keservers
- Étlap ~ Kajánlat
- Trehányság filozófiája ~ Hanyagelvűség
- Megtalált okosság ~ Bölcslelet
- Pizskos étkezde ~ Kosztfészkek
- Útépítők tízóraija ~ Asztfalatozás
- Rossz törvény beiktatása ~ Hatályballépés
- Vonzó kerékpáralkatrész ~ Sármhányó
- Titokban költött vers ~ Íróasztal-fióka

a) Magyarázd meg, mi a humor forrása a példákban! _____

b) Neked melyik szópár tetszett a legjobban? Miért épp erre esett a választásod?

c) Próbálkozz te is hasonló szavak, kifejezések megalkotásával! _____

¹ Forrás: <https://www.facebook.com/amagyar nyelv/?fref=photo>. (A letöltés ideje: 2015. július 20.)

Új művészi törekvések

Az előzmények – korstílusok, stílusirányzatok

1. a) Add meg a *Fogalomtár* segítségével a korstílus és a stílusirányzat fogalmak meghatározását!

Korstílus: _____

_____

Stílusirányzat: _____

_____

b) Melyik korstílus, melyik stílusirányzat? Húzd át azokat, amelyek nem stílusirányzatok!
romantika, realizmus, gótika, román, klasszicizmus, barokk, reneszánsz, rokokó

2. Párosával dolgozzatok! Írjátok a meghatározások alá a korstílusok és a stílusirányzatok nevét, majd egészítsétek ki szóban újabb jellemzőkkel az ismertetőket!

A 19. század meghatározó korstílusa. Jellemzői: az egyéniség kultusza, az eredeti művek létrehozása, a művészi szabadság hirdetése, felfokozott érzelmek és szenvedélyek ábrázolása.

_____

_____

A valóságúségre törekszik. Nem a múlt felé fordul, saját kora társadalmának visszasságait ábrázolja. Objektív, tényszerű, pontos és részletező hangnem jellemzi.

_____

_____

A 14–16. században ható korstílus. A középkor felfogásával szemben az ókori görög–római eszméket követte: vallásosság helyett az ember, a földi élet került előtérbe.

_____

_____

Lawrence Alma-Tadema [lőrens elmő-tedima]:
Szapphó és Alcaeus (1881)

3. Igaz-e vagy hamis? Karikázd be a romantikára jellemző igaz állítások betűjelét!
- A korstílus neve a francia *roman*: 'könyv' szóból ered.
  - Kibontakozásának alapja Európában a polgárosodás volt.
  - A romantika képviselői a múltba, elsősorban a középkor lovagvilágába menekültek.
  - A művészek a jelen rideg valóságából az ókori görög és római kultúra világában találtak menedéket.
  - A romantikus művekben fontos szerepet kapott a meseszerűség, az elképzelt, álomszerű, illúziókkal teli világ megteremtése.
  - A romantika irodalmában központi szerepet töltött be a líra, ami a személyiség, az egyéniség fontosságából következett.
  - A magyar romantika első szakasza főleg Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor és a fiatal Arany János tevékenységéhez kötődött, és az 1820-tól 1849-ig tartó időszakhoz kapcsolódott.
  - Hazánkban a romantika második szakasza az 1849-től 1880-ig terjedő időszakot ölelte fel, és elsősorban Jókai Mór munkásságához fűződött, aki a romantikus regény igazi mestere volt.
4. a) A lant az ókor óta a líra, a költészet jelképe. Képzeld magad a 11. oldali festményen látható, lantot pengető férfi helyébe! Miről írnál verset, ha a reneszánsz, a rokokó vagy a romantika idején élnél? A versem témája
- a reneszánsz idején: _____
  - a rokokó idején: _____
  - a romantika idején: _____
- b) Képzeld el, hogy időutazást tehetsz a 16. és 19. századi Európába! Ifjú tollforgatóként látogasd meg az adott kor neves költőjét! Tegyél fel nekik két-két kérdést a készülő – vagy a már elkészült – verseikkel kapcsolatban! Próbáld a válaszaikat is megfogalmazni!
- ◆ Akinek a kérdéseket felteszem a 16. században: _____
A kérdések és a válaszok: _____
_____
_____
  - ◆ Akinek a kérdéseket felteszem a 19. században: _____
A kérdések és a válaszok: _____
_____
_____

Az impresszionizmus

Tóth Árpád: Körúti hajnal

1. Igazak (I) vagy hamisak (H) az impresszionizmusról szóló állapítások? Satírozd be ceruzával a megfelelő betűt!

- I H Elsősorban képzőművészeti, kisebb mértékben irodalmi és zenei stílusirányzat.
- I H Az alkotók pillanatnyi benyomások, hangulatok rögzítésére törekszenek.
- I H A versek gyakori vonása az azonos érzékterületekre jellemző szavak, szószervezetek összekapcsolása.
- I H Az impresszionista vers a látvány pontos, aprólékos ábrázolására törekszik.
- I H A költeményekre magas fokú zeneiség jellemző.
- I H A nyelvhasználatban túlsúlyba kerül az igei jelleg és a névszók nélküli rövid mondatok használata.

2. Melyik versszakban olvastál a következőkről? Írd a meghatározások elé a versszakok számát!

- ___ A napfelkelte előtti állapot bemutatása, még a boltok is alszanak.
- ___ A napkelte csodája, a „Végtelen Fény” szétgurult az aszfalt szennyén.
- ___ „Egy sovány / Akác részegen szítta be a drága / Napfényt”.
- ___ „Egy kirakatban lila dalra kelt / Egy nyakkendő”.
- ___ A nappal kezdetén hallható a gyárszirena és a villamos hangja.

3. Képzeld magad a lírai alany helyébe, amint épp kitekintesz a tankönyv 18. oldalán látható kép egyik épületének ablakán! Vedd sorra, milyen színeket, illatokat (szagokat), hangokat érzékelsz a körúton! (Ügyelj a sorrendre is!)

Színek: _____

_____

Illatok (szagok): _____

_____

Hangok: _____

_____

_____

4. Írd le, milyen érzékterületeket kapcsolnak össze az elképzelhetőség, a képszerűség érdekében a következő kifejezések!

a) „A Fénynek földi hang még nem felelt,
Csak a színek víg pacsirtái zengtek”
(Tóth Árpád: *Körúti hajnal*)

---

b) „Egy kirakatban lila dalra kelt
Egy nyakkendő”
(Tóth Árpád: *Körúti hajnal*)

---

c) „Napsugarak zúgása, amit hallok”
(Ady Endre: *Köszönöm,
köszönöm, köszönöm*)

---

d) „Számban nevednek jó ize van”
(Ady Endre: *Köszönöm,
köszönöm, köszönöm*)

---

e) „Színek zengése! Fények zúgása!”
(Dsidá Jenő: *Templomablak*)

---

f) „A sárga csöndbe lázas vallomások.
Szavak. Kiáltó, lángoló igék.”
(Kosztolányi Dezső: *Októberi táj*)

---

g) „A barna gondok, szélvész, háború,
Villám, s hideg fény voltak táborom.”
(Vörösmarty Mihály:
Csongor és Tünde)

---

h) „Az éjjel hazafelé mentem,
éreztem, bársony nesz inog”
(József Attila: *Hazám!*)

---

5. Olvasd el Tóth Árpád verseinek részleteit, majd a tankönyv és internetes kutatómunka segítségével válaszolj a kérdésekre!

A) „Lehajtom fáradt fejem a padon,
Most úgy érzem: felszív a hús vadon,
S oly furcsa látnom a friss havon át
Amerről jöttem, lábaim nyomát.”
(*Este a kilátón*)

a) Honnan indultak a „nyomok”? Melyik településen született a költő?

---

b) Mely városokhoz fűződnek élete jelentős eseményei?

---

c) Igazold két állítással, hogy Tóth Árpád költészetünkben is mély „nyomokat hagyott”!

B) „Pénzt, egészséget és sikert
 Másoknak, Uram, többet adtál,
 Nem kezdek érte mégse pert,
 És nem mondom, hogy adósom maradtál.”
 (Isten oltó-kése)

a) Értelmezd és magyarázd meg a vers címét!

---

b) Jellemezd a vershelyzetet! Ki a lírai beszélő? Kihez intézi szavait?

---

c) Mi jellemzi a versrészlet hangulatát? Válassz a felsorolt jelzők közül is!
édes-bús, vidám, szelíd, lemondó, szomorú, humoros

---

d) Írj legalább két okot, amely a költemény első sorát indokolhatja!

---

e) Említs két olyan tényt a költő életéből, ami miatt nem „perel”, hanem elfogadja a számára rendelt sorsot! (Segít a feladat alatti fotó is.)

C) „Magam vagyok.
 Nagyon.
 Kicsordul a könnyem.
 Hagyom.
 Viaszos vászon az asztalomon,
 Faricskálók lomhán egy dalon,
 Vézna, száználmas figura, én.
 Én, én.
 S magam vagyok a föld kerekén.”
 (Meddő órán)

a) Értelmezd a vers címét! Mit jelenthet egy költő számára, ha meddő egy órája?

---

b) Említs olyan helyzetet, amikor te is magányosnak érezted magad! Mi (ki) segített túllépni ezen az állapoton?

---

c) Milyen jó tanácsaid lennének a magányos embereknek? Folytasd a mondatot! Ha magányosnak érzed magad,

_____,
 vagy _____,
 de az is felvidíthat, ha _____

Babits Mihály, Tóth Annus (Tóth Árpád felesége), Tóth Árpád és Karinthy Frigyes 1926-ban

A szecesszió

1. Dolgozzatok négyfős csoportokban!

a) Mindenki fogalmazzon meg egy kérdést *A szecesszió* című tankönyvi résszel kapcsolatban a tankönyv 21. oldali szövege alapján!

Az én kérdésem: _____

b) Ismerjétek meg a csoport többi tagjának a kérdését, és jegyezzétek le azokat!

Csoporttársaim kérdései:

A) _____

B) _____

C) _____

c) Tegyétek fel egymásnak a kérdéseket, és válaszoljátok is meg azokat szóban! (Ugyanazt a kérdést több csoporttársatoknak is feltehetitek.)

d) Egyeztessétek a válaszokat, és írjátok le a helyes megoldást!

Az én kérdésemre a válasz: _____

A csoporttársaim kérdéseire a válaszok:

A) _____

B) _____

C) _____

2. Ellenőriztétek az 1. feladat megoldása során szerzett tudásotokat a következő mondatok folytatásával!

a) A szecesszió nem a 18. század stílusirányzata volt, hanem _____

b) A stílusirányzat nemcsak az építészetben jelentkezett, hanem _____

_____

c) Eszmei alapja a menekülési vágy és a kiábrándultság érzése volt, amely párosult

_____

d) A szecessziós irodalmi stílusra bizonyos szavak ismétlésén és a szókincs választékoságán kívül jellemző _____

_____

3. Bizonyítsd legalább két megállapítással, hogy Róth Miksa *Felkelő nap* című üvegmozaikja a szecesszió jegyében született! (A képet a tankönyv 21. oldalán találod.)

_____

_____

_____

Összefoglalás

1. Összekeveredtek a klasszikus modernség korának három fő irányzatához kapcsolódó művek, állítások. Segíts a rendrakásban, és írd a számokat a megfelelő stílusirányzatokhoz! (Egy-egy számot több helyre is írhatasz.)

Impresszionizmus

Szimbolizmus

Szecesszió

1. Tóth Árpád: *Körúti hajnal*, 2. A hagyományok elvetése és a „tiszta művészet” megteremtése jellemzi. 3. Az alkotók a pillanatnyi benyomások és hangulatok rögzítésére törekszenek. 4. Nyelvhasználatát a névszói jellegű, igék nélküli rövid mondatok jellemzik. 5. A versek a látvány elnagyolt, vázaltszerű ábrázolására és nagyfokú zeneiségre törekszenek. 6. A szabadvers térhódításának az időszaka. 7. Követői szakítanak a valóságos világ ábrázolásával, érdeklődésük az ember lelkivilágának a feltárása felé irányul. 8. Az újszerű szókapcsolatok, a szóhalmozás, az egyéniséget és a látomást kifejező szabadabb ritmusok jellemzik. 9. Guillaume Apollinaire: *Kikericssek*, 10. Krúdy Gyula: *Egy Aranykéz utcai éj emléke*, 11. Szinyei Merse Pál: *A hinta*

2. Érvelj az alkotások ismeretében! Mutasd be, hogyan jelenik meg a stílusirányzat legalább három ismertetőjegye az adott műben!

a) Tóth Árpád *Körúti hajnal* című versén az impresszionista stílus jegyei ismerhetők fel,

- ◆ hisz _____
- _____
- ◆ és _____
- _____
- ◆ továbbá _____
- _____

b) Guillaume Apollinaire *Kikericssek* című verse szimbolista alkotás,

- ◆ hisz _____
- _____
- ◆ és _____
- _____
- ◆ továbbá _____
- _____

c) Krúdy Gyula *Egy Aranykéz utcai éj emléke* című alkotását a szecesszió vonásai jellemzik,

- ◆ hisz _____
- _____
- ◆ és _____
- _____
- ◆ továbbá _____
- _____